

ABONAMENTUL

Pe un an . . . . . 24 Cor.
Pe jumătate an . . . . . 12 "
Pe 1 lună . . . . . 2 "
Nrul de Duminică pe un an 4 Cor.
Pentru România și America 10 Cor.

Pentru România și străinătate nrul de zi pe an 40 franci.

REDACȚIA și ADMINISTRAȚIA
Deák Ferenc-utca nr. 20.

—
INSERTIUNILE se primesc la adm-
nistrație.

Manuscripte nu se înapoiază.

—
Telefon pentru oraș și comitat 502

TRIBUNA

Francisc Iosif I.

(R) Azi se împlinesc patruzeci ani de când M. Sa Francisc Iosif I s'a încoronat ca rege al Ungariei. A fost, fără îndoială, și întâmplarea care a jucat rol pentru încoronarea să se poată face. Deosebit de înfrângerea dela Sadowa, care a constrâns pe Împăratul să se împace cu unghurii, determinant a fost faptul, că italienii nu s'au putut înțelege cu Bismarck asupra chipului de a provoca o insurecțiune în Ungaria (chestie asupra căreia s'a tratat mult prin mijlocirea generalului Türr) și mai ales întâmplarea, că asupra spiritului public din Ungaria domnia Deák, care a paralizat toate unelirile lui Kossuth și ale celorlalți — emigranți revoluționari. Ollivier, fostul prim-ministru al Împăratului Napoleon III, nu de mult a scos de sub tipar volumul X al istoriei care tratează despre acele vremuri, arătând și chiar dovedind, că fără Deák multe nu erau să se întâmple. Încoronarea la nici un caz!

Din acest punct de vedere jubileul de azi poate fi privit și ca un omagiu adus celui mai mare bărbat de stat ungar, *înțeleptului patriei*, care dacă nu avea pașnice inspirații, ci s'ar fi lăsat stăpânit de curentul kossuthist, în Ungaria nu se făcea încoronare încă multă vreme... O vizită de omagiu ce făcuse Deák Împărătesei, care venise la Budapesta, a produs o așa schimbare a situației, încât în scurtă vreme s'a putut inaugura *era constituțională*...

Și Curtea și unghurii și naționalitățile au crezut că un regim reprezentativ va fi pentru stat o reculegre și întărire. Pe când a-

devărul este, că n'a fost monarh mai hărțuit decât M. Sa ca rege constituțional, unghurii se plâng și ei că nu pot să-și realizeze idealul național, — iar cât despre naționalități, am spus-o în articolul nostru de alaltăieri: sunt adânc îngrijorate.

Indeosebi românil!

În ziua jubileului nu ne vom încumeta însă a formula plângerii, ci ne vom aduce aminte de bunătățile ce ni-s'au acordat de M. Sa *nainte de a se fi încoronat rege al Ungariei*...

Observăm, mai presus de toate, că și *Statutul Organic*, prin care românilor ortodocși li-se asigură autonomia bisericească și școlară, era o concesiune a *Împăratului*, căci deodată cu *restaurarea mitropoliei ortodocse române*, se știe, M. Sa încă la 1864 asigurase marelui arhieru Șaguna toate drepturile bisericești și în pactul încheiat între rege și națiunea ungară, era și satisfacerea dorințelor drepte ale naționalităților, codificate, încurând, în *legea de naționalități*.

M. Sa a procedat și atunci ca la 1906: a vrut să satisfacă popoarele! Atunci având a face cu Deák și Eötvös, unghuri cu adevărat mari, culți, liberali, lucrurile au mers mai neted... Acum însă, având a face cu Andrássy, care nu calcă pe urmele tatălui său, ci este un șovinist fanatic, și cu atâția kossuthiști reprezentanți ai unei politici de duplicitate, vedem că sufragiul universal merge mai greu de cum s'a procedat la 1867 și 1868.

În felul acesta, era constituțională nici nu se încheie pentru noi cu profit, ci cu numeroase pierderi...

Sub *domnia împărătescă* însă, cine nu

știe, că ni-s'au acordat multe bunătăți... Ne mai vorbind de trecerea ce aveau la Curte cei doi mitropoliți, de faptul că în toate funcțiunile înalte erau români (baron Pop, Moga, Măcelariu etc.), dar pe lângă *desfacerea bisericei române ortodoxe de cea sârbă*, pe lângă restaurarea *mitropoliei dela Sibiu* și înființarea *episcopiei ortodoxe la Caransebeș*, românil mai au a mulțumi domniei împărătești *episcopia gr. cat. dela Gherla și Lugoj*, au apoi a mulțumi înființarea »*Asociațiunii*«, a institutelor culturale dela *Brașov, Brad, Beiuș și Năsăud*, căci tuturora temei sub egida regimului împărătesc s'a pus, precum, peste tot, și celelalte instituțiuni, cum e preparandia din *Arad*, seminarile din *Sibiu, Caransebeș și Blaj* și tot ce au românil în *Oradea-mare*, în *Sighetul-Marmației* și oriunde, sub regim împărătesc ni-s'au dat, iar pecetea regimului constituțional maghiar nu figurează doar decât pe acte menite a distruge ceea ce ne-a rămas din trecut! Până chiar și asupra *fondurilor grănițerești*, date românilor drept răsplată a sângelui ce au vărsat pentru tron, regimul constituțional a pus stăpânire.

Ne-au acordat — adevărat — împărății multe, dar drept *răsplată*, pentru sprijinul ce am dat tronului, luptând pe toate câmpiile dela *Königrätz* până în Italia și sute de ani stând pază la graniță.

Nici unghurilor, regele constituțional nu le-a refuzat nimica, ceea ce nu a împiedecat însă pe actualii consilieri, ca la 1905 să refuze darea și contingentul militar și să ducă aprigă campanie, dând dinasticismului un comentariu ciudat: bun numai câtă vreme servă idealului național așa cum dâșii

FOIȚA ORIGINALĂ A «TRIBUNEI».

O furtună într'un pahar cu apă.

Inima.

— Foarte des o simt cum începe să svâcnească, știi? ca un cal înfrânat care joacă din picioare, se muncește în frâu, face sforțări ca să scape; o simt cum se agită, cum devine din ce în ce mai nervoasă, mai neliniștită... o senzație de apăsare mi-se naște în piept, apoi una de gol, o tristețe subită pune stăpânire pe mine și începe să mi-se afirme în toată ființa mea o teamă vagă, o neliniște nehotărâtă, un fel de frică ce nu o pot preciza, un fel de groază ce nu știu de unde vine și atunci încep să-i simt și să-i aud bătăile. La început sunt slabe, rari; dar din ce în ce devin mai perceptibile, mai puternice, mai sgomotoase; cresc ele și crește și inima, o simt mai mare, mai puternică, cum se sbate, cum lovește în coșul pieptului pac-pac, pac-pac; se umflă, se mărește, bătăile ei nu le mai simt numai în locul de mai înainte ci în toată partea stângă... Ea crește, crește mereu, o simt cum îmi cuprinde tot pieptul care răsună de bătăile ei ca o tobă, le simt și le aud cum se urcă pe gât, așa pe laturi, din ce în ce mai furtunoase, din ce în ce mai furioase pac-pac, pac-pac, ajung până la urechi cari urlă de lovitură... Eu tot răsun, de loviturile ei, iar ea a crescut, s'a făcut așa de mare de par'că m'a înghițit tot și mă găsesc într'o inimă enormă care bate asurzitor, enervant, îngrozitor de enervant...

Știu, vei zice că trebuie să fie o halucinație, îmi dau oare cum seama, dar...

Noaptea era de o obscuritate profundă; grădina tăcută, fără nici o adiere de vânt, fără nici o foșnire de frunze mărea adâncimea nopții pe al cărui cer negru stelele luceau straniu; castelul, de cealaltă parte a grădinei, era îngropat în valurile nopții iar scipirea a două ferestre părea raze tremurătoare a unor stele și nimic nu trăda că acolo în castelul ce nu se vede erau reunite o mulțime de persoane răsând, vorbind, dansând, petrecând, atât era de mare întunericul ce înăbușa totul.

— Nu ne-am mai văzut de mult și nu fi-am putut spune ceea ce simt și ce mă muncește, dar uite azi, cu risicul de a mă socoti și tu, ca ceilalți, nebum, simt nevoia de a mă destăinuși, nevoie ce mi vine din aier, din liniștea adâncă ce ne învăluie, din singurătatea în care ne aflăm, de părem numai noi doi pe lume.

Făcu o pauză. Asupra nervilor mei obosiți de petrecerile ce se succedau de trei zile în castel, liniștea și singurătatea în care ne aflam produceau o reacțiune ce mi-se trădă printr'un sentiment curios de desgust de viață, printr'o dorință de repaos absolut ce o resimții brusc, ca o nevoie imperioasă. Nu făcui nici o mișcare, nu-i răspunsei nimic și așteptam cu teamă mărturisirea unui fapt zguduitor, care parcă plutea în aier.

— Intotdeauna m'am întrebat cu mirare ce este inima, acest izvor de sentimente, acest necunoscut locaș de simțăminte bune și rele și n'am ajuns, vai, decât la halucinația ce-ți spusei adineauri.

Tu trăiești, umbli, te ocupi cu afacerile tale, cu petrecerile vieții tale și nu te ai gândit nici odată de unde și cum pornește simpatia ce ai pentru o persoană care-care, de unde și cum pornește repulsiunea ce ai pentru alta; tu nu te-ai întrebat niciodată pentru ce durerea o simți aici în piept ca ceva ce ți strânge inima, pentru ce bucuria o simți tot aici ca o senzație de mulțumire de-ți pare că inima bate *veselă* într'un hohot de răs sănătos!

Nu te-ai întrebat, și mai bine ai făcut! Eu m'am întrebat des, mi-am chinuit gândul, mi-am bătut capul și... am făcut rău.

Răsufflă greu și apoi își aprinse o țigară. La lumina chibritului îi văzui fața îndurerată, o mască de suferință a cărei ochi luceau înfrigurati. Îmi fu frică și voii să-l opresc, să-i întrerup mărturisirea, dar par'că mi ar fi ghicit gândul, făcu un semn cu mâna și urmă.

— De mic, ceea ce m'a frapat mai mult în corpul omenesc a fost ochiul: cum vede ochiul? de ce vede? cum se face că înțelegem obiectele ce le vedem? Mai târziu, când am fost în stare să pricep ce este o lentilă, am avut explicația mecanismului ochiului dar am rămas tot nelămurit de ce vede.

Apoi am întrebat de ce se îndoiește un deget de ce se întinde, *cum se face* că se mișcă; și tot așa cu tot ceea ce mi frapă curiozitatea.

Copil! Te miră un lucru, întrebi — foarte natural — și ai tăi se extaziază de întrebările tale așa de logice, își fac un fel de podoabă din gândul tău atât de firesc, te trimbetează ca pe un fenomen la rude și cunoștințe și-ți prevăd un viitor de om mare...

(cei din coaliție) îl înțeleg și formulează... Iar cum îl înțeleg și propagă, a spus o chiar »Budapesti Hirlap« de Duminecă, mărturisind — *necumpătul kossuthist!* Cum vor ieși lucrurile, sprijinindu-se Coroana pe umerii acestor necumpătați, e, se înțelege, taina viitorului. E cert însă, că românii au stat totdeauna neclintii și noi singuri am fost cari de *bunavoie am dat recruți oștirea zise împărătești*, pe când Justh, care azi va aduce M. Sale omagii, tună și fulgeră împotriva Vienei.

Tot așa: ce nu face regimul kossuthist pentru a trage dungă peste politica inaugurată de M. Sa *Francisc Iosif I*, când cu mergerea Sa la *București* și primirea strălucită ce de atâtea ori i-s'a făcut în Austria, odată chiar Budapesta, M. Sale regelui Carol I.

Iată de ce noi nu putem fi încântați de politica guvernelor zise constituționale, iată de ce, de acord cu Balogh Pál (care a scris în »Egyetértés« de ieri), credem și noi, că actuala constituție ungară e coaptă pentru a fi revizuită. Nu convenim însă în ce privește direcția viitoarei revizuirii. E caracteristic anume, că în ajunul jubileului constituției, distinsul scriitor maghiar, fost multă vreme colaborator al ministrului *liberal* Wlassics, scrie în organul *kossuthist* un articol în care se ridică împotriva *cancelariei cabinetului* (din Viena), *cerând desființarea acesteia*, prin urmare ștergerea »privilegiului« ca regele să fie El cel dintâiu înștiințat ce legi au de gând să facă miniștri.

O dovadă și asta despre spiritul public șovinisto-anarhic ce kossuthismul necumpătat a infiltrat în pătura conducătoare maghiară. O dovadă dar, că sub era constituțională spiritul public maghiar a ajuns exact unde a fost la 1848, căci și atunci ceice mai târziu, la 14 Aprilie 1849 au detronat Casa de Habshurg, prin articolul III au cerut exact același lucru: emancipare completă de persoana *Împăratului* și a sfetnicilor Săi dela *Viena*, și controlul inițiativei

legislative să fie dreptul exclusiv al unui consiliu de stat, în care, se înțelege ar urma să ocupe loc cei mai notorici șoviniști. *Împăratul* să nu aibă amestec, *Regele* să sancționeze ce votează — nația!

Regele constituțional, constrâns de împrejurări, a acordat multe concesiuni acestor politicieni. Naționalitățile se simt ca abandonate, și amărâte se simt.

Un lucru totuș pare că știe perfect: așa cum e compusă actuala reprezentanță națională, ea nu exprimă fidel dorința și voința tuturor cetățenilor. Insistă deci pentru sufragiul universal pentru *cetățenii* toți să aibă aceleași drepturi...

Oare la sfârșitul domniei bătrânului monarh, a *celui mai constituțional rege*, cum i-au zis ungerii când le făcă pe voie, ni se va da cel puțin același *drept cetățenesc*, ca ungerilor, dacă în privința drepturilor *naționale* ministrii erei constituționale s'au întrecut în munca de a săpă tot mai adânc prăpastia?!

Sedința casei magnaților. Ieri la 12 ore în ședința camerei magnaților s'a primit fără discuție raportul comisiei economice despre preliminariul cheltuelilor camerei pe 1908. S'au primit de asemenea fără discuție și proiectele jubileului de încoronare. Ședința a ținut 3 sferturi de oră.

Wekerle decorat. Foaia oficioasă de ieri publică decretul, prin care ministrul-președinte Wekerle e distins din partea regelui cu prilejul jubileului, dându-i-se crucea cea mare a ordinului leopoldin. De ce distincție austriacă și nu ungerască, când e vorba de jubileul de încoronare al regelui ungar?!

Întâlnirea lui Aehrenthal cu Tittoni va avea loc pe la mijlocul lunii acesteia. Tittoni va întoarce vizita ministrului nostru de externe în luna Octombrie.

Contele Tisza, împreună cu Hieronymi, s'a prezentat ieri la ședința comisiei pentru revidarea încheierii șocotelilor. Ieri se răspândise vestea, că Tisza ar fi ridicat dela o bancă din Orade 550 mii, să plătiască sumele dificultate, dar la ședință n'a făcut

nici a amintire despre replătirea acestor sume, ci a spus, că fiind fondul de dispoziție foarte mic, a fost nevoit să ia parale din alte fonduri. A negat orice clarificare asupra scopurilor, pentru cari s'au ridicat aceste sume. A atacat apoi înalta curte de contabilitate, pentru că n'a prezentat șocotelile de pe anii 1903 și 1904 și a atacat apoi actualul guvern, care a purces la fel în chestia subvenției ziarului »Egyetértés« și a bursei lui Méray-Horváth. În acelaș sens a vorbit și Hieronymi.

Consilieri intimi vor fi numiți pe lângă miniștrii amintiți deja și pe lângă un număr de magnați, și cei doi vicepreședinți ai camerei, Návay și Rakovszky.

Ministrul Wekerle, primind ieri deputațiunea funcționarilor dela comitat, le-a promis să va discuta împreună cu ceilalți miniștrii chestia reformei salariilor lor și a convertării datoriilor lor particulare.

In cercul Zircz a fost ales cu 972 voturi din 2104, kossuthistul *Ivánka Imre*. Candidatul Kállay a întrunit 574 voturi, iar Véssey 190. *Ivánka* a întrunit așadar o majoritate absolută de 104 voturi.

Baronul Cikann, consulul austro-ungar la Belgrad și-a dat demisia din postul său. Urmaș al lui va fi numit, precum se vorbește sigur în cercurile politice, consulul din Brazilia, contele Forgách.

Ministrul Marchet, precum se anunță din Viena, și-a înaintat de nou demisia din cauza situației politice nefavorabile pentru el.

Din România.

Manifestație. Dl președinte al consiliului D. A. Sturdza s'a întors aseară în București, venind din Brăila.

În acest oraș s'a făcut Duminecă șefului partidului național-liberal o primire entuziastă.

Mai multe mii de cetățeni cu muzica în frunte s'au dus la gară unde au așteptat sosirea dlui Dimitrie Sturdza, pe care l-au condus apoi în oraș în mijlocul unui entuziasm de nedescris.

Moft! Poți să devii un geniu sau un prost — și lucrurile aceste tot așa te vor impresiona și tot așa te vor mira. Ce? par'că o întrebare așa de firească poate să hotărască asupra viitorului tău?

Dupăce am isprăvit liceul, m'am inscris la universitate. Capitala cu furnicarul și lumea ei nouă pentru mine, mă lăsase rece la început; eram amețit de schimbare și dornic de lucru, dar în scurt timp fui cuprins de curentul otrăvitor și din studentul sânguitor și harnic ajunsese derbedeul care bătea berăriile și cafenelele, bând ca un nesocotit, terminându-mi nopțile în orgii de cari mi-e silă să-mi amintesc acum, cheltuindu-mi banii, timereța, vloga și curățenia sufletească în patimi și josnice și ruinătoare.

Târziu, nu-mi dau seama cum, m'am trezit că-mi plăcea să stau de vorbă cu o fată; și unde mai de mult râdeam cu cinism la gândul că mai poate exista ceva curat în lume — în lumea așa cum o vedeam eu prin mine — pe nesimțite începui să întrevăd o linie de curățenie sub nivelul căreia cădea toată purtarea mea, dar totuși urmam pe calea cea veche, lăsam să ghicească în mine un mare stricat, mă admiram singur și-mi făceam un titlu de glorie din deboșeriile mele.

Nu știu, vara care a urmat iernei culminante de nenumărate nopți albe și orgii, sașiul sufletec de răul ce-l gustasem cu prisosință sau ea m'a oprit după poartă, și... am iubit-o.

Nu vreau să-ți vorbesc de dragostea noastră; este banală ca oricare alta: aceleași doruri, aceleași dorinți, aceleași sărutări pe furis sau în toată voia, acelaș farmec ce te prinde și te leagă de ființa iubită... Dar ia oricare roman senti-

mental și vei găsi acolo descrisă dragostea noastră.

Tăcu iar și-și reaprinsse țigara. La lumina flăcării îi văzui mai bine fața: îi era așa de îndurerată, încât părea că ceva i-se rupe în el, și-i dă chinuri atroce.

— Când ne-am despărțit pentru totdeauna, am crezut că voi muri. Am simțit coala în inimă o durere îngrozitoare, am simțit cum mi-se făcea un gol în piept și mi-se părea că cineva îmi luase inima în mână și mi-o strângea de-mi producea chinuri atroce. Starea aceasta a durat multă vreme și când m'am liniștit m'am găsit schimbat: cel dintâiu arsese și acum eram un altul care gândea altfel, care simțea altfel. Din când în când mai aveam crize de durere, dar în momentele de calm aveam plăcerea bolnavă să-mi analizez senzațiile punând în contact fericirea ce avusesem prin dragoste, cu starea de durere ce a urmat și tocmai această analiză făcută îndelung m'a făcut să mă gândesc la *locul* de unde izvoresc aceste două sentimente atât de opuse: fericirea și durerea.

Amândouă au pornit — sau mai bine zis pornesc — din inimă; orice senzație veselă, orice simțire plăcută, orice mulțumire o simți în inimă; orice durere, orice lovitură morală, orice deziluzie tot în inimă o simți. La bine inima gâlgăie veselă de par'că hohotește în răs sonor și plin de viață; la durere bate sfâșietor, o simți cum ți-se strânge și cum te chinuiește. Eu, puindu-mi în paralel cecece simțisem prin și după dragostea mea, simții perfect că amândouă aceste serii de senzații așa de opuse pornesc din unul și acelaș loc, și-mi pusei întrebările: se poate ca din ace-

laș izvor să țâșnească și apă vie și apă moartă? din acelaș punct lumină și întunec? Din acelaș loc frig și cald?

Și s'a deșteptat în mine dorința de a cunoaște acest ciudat izvor de senzații, m'a cuprins din nou gustul de studiu și m'am pasionat științei plecând dela teza aceasta. Și am studiat, și m'am ocupat, și am cercetat, și am cetit! Aș putea să-ți număr sute de autori și sute de volume, aș putea să-ți înșir toți termenii ramurilor științifice ce am cetit. La ce rezultat am ajuns azi? Cu cât crezi că sunt mai avansat azi ca atunci, când eram mic și nu-mi dădeam seama de ce vede un ochiu, de ce se mișcă un deget?

Inima aceasta care ne afirmă bucuria și durerea, — căci ea ni-le afirmă, iar creierul ni-le destilează — științificește este așa de puțin interesantă, așa de puțin cunoscută! Nu vorbesc de cecece se știu filozoficește, căci pe acest teren lucrul este cât se poate de abstract, cât se poate de neclarificat, dar științificește totul se reduce la celule, la mușchi, la ganglioni nervoși, la traliu, și ca rezultat, ridici capul obosit din cărți, cunoscând foarte bine fiecare fibră, fiecare nerv, dar neștiind nimic.

Când am văzut-o întâi într'un piept de cadavru, vai ce desiluzionat am fost! N'am văzut nimic mai scârbos decât un cadavru deschis — față cu cecece gândeam eu! Oh, organele interne sunt o gramadă de materii respingătoare, unele roșii, altele palide, unele verzui, altele murdare, o materie moartă, care nu-ți arată nimic, nu-ți vorbește nimic din cecece voiai să știi. Intestinele... nici nu-ți vorbesc... plămâni niște bureți îmbibați cu un suc murdar, inima moale,

Seara s'a dat un prânz intim la ospătăria franceză, la care au luat parte pe lângă dl Sturdza, candidații liberali din județul Brăila, prefectul județului, d-nii I. Triandafil, Trandafir Djuvara, I. Alessiu, G. Popovici și Malcoci.

S'au ținut mai multe toasturi în onoarea dlui Sturdza de d-nii Cociaș și Alessiu.

Dl Dim. A. Sturdza a răspuns, închinând pentru M. Sa Regele.

Camera.

În ședința de ieri s'a cetit a treia oară proiectul lui Darányi și s'a primit, votând în contra lui pe lângă democrați și naționaliști numai câțiva kossuthiști. S'a primit apoi fără discuție și proiectul despre înființarea unui institut de economie de câmp internațională.

Ședința a fost prezidată de Justh. Traducerea maghiară a vorbirilor croate n'a fost alăturată la ziar, lucru, pe care președintele l-a justificat cu împrejurarea, că singurul stenograf croat abia a terminat cu vorbirea seara la 8, așa, că n'a mai fost timp ca traducerea maghiară să se dea la tipar. Acum însă sunt doi stenografi croați și un traducător.

Eber Antal, cerând cuvântul la regulament, spune, că e prea grăbită hotărîrea de a introduce în ziar vorbirile croate.

Președintele: Hotărîrea luată deja nu mai poate fi discutată.

Eber: Nime nu poate controla aici vorbirile croate. Stenograful trimis aici din camera provincială nu e legat de jurământ, ca să se țină de adevăr. Dorește, ca vorbirile spuse în limbi străine, precum e în Austria, să nu se introducă în ziar.

Președintele spune, că nu se mai poate reveni asupra acestei hotărîri.

La proiectele lui Kossuth ia cuvântul **Nagy Emil** vorbind în numele partidului independist.

Scopul reformei salariilor funcționarilor dela tren, zice Nagy, este ca guvernul să-și aibă totdeauna o clasă, la care poate conta necondiționat. Scoate în relief autonomia funcționarilor dela C. F. M., cari în felul acesta singuri decid asupra soartei proprii. Dispoziția cea mai de importanță a proiectului despre pragmatica de serviciu este după el aceea, care exclude posibilitatea grevei. Primește proiectele în numele partidului kossuthist. Urmează

Polyt: Onorată Cameră!

Zakariás: Apă bătrânului! (Sgomot).

Polyt: Aceasta e necultură parlamentară. Te-ai fi putut cisela nițel în cameră! (Aprobări). Am un trecut parlamentar de 40 ani: cel puțin pe acesta l-ați putea respecta. Vorbește apoi despre chestia transacțiunii croate. La timpul său croații și sârbii nu s'au învoit nici cum să trimeată deputați în Reichsrat. Croații au exoperat trimiterea deputațiilor regnicolare.

Președintele îndrumă pe orator să rămână la obiect.

Polyt: Mă rog, voi fi scurt.

Președintele: Eu nu mă pot ingera aici. Dar trebuie să pretind a rămânea la obiect.

Polyt: cere permisie dela cameră, ca să vorbiască despre chestia croată. (Aprobări). Continuă cu istoricul transacțiunii croate.

Contele Batthyányi îl întrerupe de mai multe ori.

Polyt: Nu conturba încontinuu pe un om bătrân și politic vechiu. Dela un deputat vechiu mă surprinde lucrul acesta. Ce face acuma coaliția, e uleiu pe foc.

Batthyányi: Ce faci dumneata, e uleiu pe foc.

Polyt: Excepționează pretenziunea limbii maghiare dela funcționarii căilor ferate de pe teritoriul croat.

Szatmári Mór: Calea ferată s'a construit pe banii noștri!

Intreruperi din băncile croaților: Și noi am plătit!

Polyt: Funcționarii dela căile ferate din Croația sunt alegători pentru camera croată, deci e natural, ca acolo să fie limba oficială cea croată. Proiectul îți face impresia, că relațiile între Croația și Ungaria nu se bazează pe dreptul public, ci pe dreptul puterii. E de regretat, că ministrii croați nu s'au informat niciodată despre referințele croate. Și actualul ministru suferă de acest defect. Trebuie să demisioneze. (Aplauze între croați. Stânga îl aclamează pe Kossuth). Conform legii între Croația și Ungaria e alianță de stat. (Sgomot).

Olay: Arată în lege! Ce fel de vorbă e asta? (Sgomot mare).

Polyt: Mă uit în lege. (Cetește). Conform articolului de lege XXX. din 1868 »Croația și Ungaria stau în una și aceeași uniune de stat«. (Sgomot mare, ilaritate și aplauze).

Olay: Și asta e alianță de stat? Să-ți fie rușine!

Polyt: Nu primește proiectul.

Președintele: Dacă am înțeles bine, Polyt a spus, că dacă se va și face lege din proiect, în Croația nu o vor respecta.

Polyt: N'am spus.

Președintele: Atunci pardon.

A urmat pauză de 5 minute.

După pauză **Batthyányi** vorbește în chestie personală, spunând că și Polyt la întrerupt pe el, când a interpelat în chestia bosniacilor. Atacă apoi vorbirea lui Polyt, al cărei tenor și intențiune a fost, să scoată în relief ranele vechi dintre maghiari și croați, câtă vreme coaliția a izbutit să lecuiească aceste rane.

Pe urmă vorbește la obiect propunând o rezoluțiune, prin care se îndrumă ministrul de comerț, ca după un an să raporteze camerei, că funcționarii dela căile ferate particulare întru cât au satisfăcut pretenziunilor legii despre reforma salariilor.

Vázsonyi nu voiește să se ocupe cu proiectul despre reforma salariilor, pentru că acest proiect e corect și mulțumește pe ori cine. Are, adevărat, câteva scăderi, dar acestea se pot îndrepta prin ordinațiuni. Se va ocupa însă cu proiectul despre pragmatica de serviciu, pentru că acesta este greșit dela început, întru cât dovedește recădere dela obiceiurile din trecut și pune sub o căciulă C. F. ale statului cu întreprinderile drumurilor publice. Ocupându-se mai întâiu cu chestia croată și constată, că nu e tocmai de acord cu observațiunile deputaților croați, pe cari le ține nejuste și vătămătoare de legi. Se provoacă la legea austriacă, care dispune, că toți funcționarii de tren sunt datori a cunoaște limba germană în scris și în vorbire, iar pe celelalte numai întru cât cere trebuința. Acest lucru ar trebui să se stabilească și față cu Croația.

Supilo: Dar noi suntem națiune, regat independent și cultural! (Sgomot).

Vázsonyi: Deputații croați să se năzuiească a introduce mai întâiu votul universal și nu voiască a se extinde în contul Ungariei. Croații nu se pot bucura în țara aceasta de alte favoruri, decât slovacii și valahii. Scopul proiectului este ca să facem

palidă, vârită într'un sac cu un liquid gălbui. Unde este inima ce o gândeam eu, roșie, frumoasă, care să-mi spuie »eu sunt«, care să-mi deie noțiunea de cuib al senzațiilor? Nimic, nimic, nimic!

Am tăiat atâtea inimi, le-am cercetat cu minuțiozitate, am cetit tot ce s'a scris despre inimă și cu cât mă aprofundam mai mult în studiul ei cu atât mai puțin o cunoșteam. Da, nu te mira de acest paradox, dar cu cât am cunoscut-o mai bine în fiecare celulă, în fiecare fibră a ei, cu atât m'am depărtat mai mult de ceea ce voiam să știu eu. Am făcut un studiu întreg asupra mea, mi-am analizat fiecare senzație, fiecare trăsărire, fiecare durere, fiecare bucurie; mi-am pus în contrast una cu alta, mi le-am pus în paralel, mi le-am comandat, mi le-am înăbușit și am ajuns acum să știu tot ceea ce știam când mi-s'a sugerat ideea aceasta. Gândindu-mă tot la ea, preocupat numai de această idee fixă care devenise o obsesie, îmi ascultam ore întregi bătăile ei, îmi țineam timp îndelungat mâna pe inimă torturată de aceeași întrebare, având în minte același gând: de ce și cum de simț eu totul prin inimă?

Se opri și-și aprinse o altă țigare. Noaptea ea tot mai neagră, valuri mari de umbre acoperă lumea, un vânt ușor începuse să miște frunzele copacilor uriași și freamătul lor părea mai mult murmurul unei ape adânci, întretăiat din când în când de notele unor măsuri de muzică ce ajungeau până la noi, smulse par'că dela orchestra ce cânta în castel.

— Ajunsesem prin îndelunga cercetare asupra mea să am tactul așa de fin încât punându-mi mâna deschisă pe piept, în dreptul inimei, să simt clar în podul palmei fiecare lovitură, fiecare vibrație a ei cu o atâta precizie ca să fi putut să spui exact în ce loc lovește fără să greșesc cu o linie. Imi uitasem de studiul făcut asupra ei, nu mă mai gândeam de ce totul simț prin ea; zile întregi îmi plăcea să o simț cum se

bate regulat, cum se lovește ușurel de coșul pieptului, dar într'o bună zi simții că palma mea nu mai ajunge să perceapă loviturile. Îi schimbai locul și atunci văzui cu surprindere că loviturile ocupă un loc mai mare decât înainte: mi-se mărise inima. A doua zi însă, totul mi-se păru normal și-mi ziceam că m'oi fi înșelat, dar chiar în seara aceea făcui din nou surprinzătoarea constatare și mai constatai că și loviturile îi sunt mai accentuate, mai puternice. De atunci încoace a tot crescut câte puțin în fiecare zi, și-a revenit în cealaltă, apoi iar a mai crescut, îmi cuprindea tot pieptul, iar azi, o simt cum mă înghite tot, iar bătăile ei le aud puternice, sgomotoase, furioase cum îmi copleșesc tot bustul, mi-se urcă pe marginile gâtului în sus spre urechi cari urlă de tempestivitatea loviturilor ei, mă cuprinde tot de mă aud cum răsun ca o tobă și par'că sunt într'o inimă mare, enormă care bate, bate îngrozitor de enervant. O, și cum sufer în momentele acelea, cum sufer!

Ah, ce gol simț în piept, ce teamă mă cuprinde... stai... ascultă... O auzi?... O auzi cum bate?... A început, svâcnește, se lovește de coșul pieptului... Nu vezi cum îmi saltă haina în dreptul ei?... Auzi, pac-pac, pac-pac!... Uite cum s'a mărit, cum s'a ridicat în sus... Acum bate colea, lângă gât... Uite cu ce furie dau năvală bătăile pe lângă gât în sus... Nu auzi? nu te asurzește?... Uite-le, au ajuns la urechi, nu mai aud nimic, nu mă mai aud nici pe mine, trebuie să strig tare ca să predomin sgomotul lor... Vai, cum s'a mărit, m'a înghițit tot, sunt vârit tot într'o inimă... Ah, și cum bate, pac-pac, pac-pac...

Am fugit spre castel, pe când el rămase strigând din răspuțeri, vorbind singur.

Roma, Aprilie 1907.

Pompiliu Robescu.

legea grevelor. Dar cu o lege nouă, referitoare la C. F. să nu voim a schimba codul nostru de legi, căci aceasta ar fi baza unor veșnice atrocități.

Sedința se ridică la 3 ore fără un sfert.

In jurul alegerilor.

In jurul alegerilor din România ziarele celor două partide au început o discuție pentru a-și disputa — succesul. Astfel, »Conservatorul« dela 5 c. publică următorul articol scris de dl P. Greceanu:

Alegerea colegiului I de Senat ar fi fost un triumf pentru partidul conservator dacă sistemul nostru electoral ar fi permis o reprezentare sinceră a voinței țării.

Conservatorii au avut la acest colegiu 6465 voturi și liberalii 8494; adică, din totalul de 14.954 voturi exprimate, conservatorii au luat 43 la sută și liberalii 57 la sută.

Însă, din 6465 voturi conservatoare numai 1353 au putut reuși a trimite reprezentanți în parlament, iar restul de 5112 voturi conservatoare au rămas fără efect. Pe când din 8494 voturi liberale, 7471 au reușit a fi reprezentate în parlament, și numai 1023 au fost pierdute.

Reducând la sută, avem tabloul următor:

Din 100 alegători:	
Conservatori	43
reprezențați în parlament	9
nereprezențați în parlament	34
Liberali	57
reprezențați în parlament	50
nereprezențați în parlament	7

La sută din conservatori reprezentați 21, nereprezențați 79. La sută din liberali reprezentați 88, nereprezențați 12.

Acest rezultat este revoltător.

Din 100 alegători, 43 votează pentru partidul conservator, 9 sunt ascultați și 34 își exprimă voința în zadar; pe când din 57 cari votează pentru guvern, 50 reușesc a fi reprezentați în parlament și numai 7 nu sunt ascultați.

Din 100 de conservatori 79 își exprimă votul în deșert și numai 21 sunt ascultați. Din 100 guvernamentali 12 nu reușesc a fi reprezentați și 88 reușesc.

Acesta este sistemul nostru electoral.

Triumful ideii conservatoare este desăvârșit în alegerea colegiului I de Senat; după exprimarea voinței alegătorilor ideea liberală iese bătută din luptă, — mai ales dacă se ține seamă și de coeficientul de influență, fatală într-o țară ca a noastră, — și totuși rezultatul e că o minoritate conservatoare fără importanță reușește a pătrunde în parlament și încă guvernul este la largul lui ca să se laude că prin îngăduința sa această minoritate a reușit. Tristă organizație electorală ne dovedește progresul sincerității votului. Aici se cere o grabnică reformă. Un guvern care vine la putere ar putea să ia asupra-și o asemenea ameliorare a sistemului nostru electoral, mai ales că el pretinde a fi cercat să pună în practică colaborarea partidelor și sinceritatea reprezentării naționale.

Voturile din toată țara pentru 60 de senatori ai colegiului I reprezintă 250 de voturi de fiecare senator, căci s'au exprimat 15.000 de voturi. Orice candidat care a adunat 250 voturi, fie chiar în Ifov, ca dnii Istrati și Nicu Filipescu ar fi trebuit să fie ales. Restul voturilor lor ar trebui repartizate pe ceilalți candidați conservatori din toată țara după ordinea numerică a voturilor obținute de dânșii. Astfel nu s'ar mai vedea scandalul că un senator este ales cu 47 voturi în Suceava și în Ifov cu 492 nu este. De ce un alegător din Suceava ar fi de 10 ori mai norocos ca unul din Ifov.

»Voința Națională« răspunde după cum urmează:

Ziarele conservatoare de toate nuanțele au făcut statistica lor asupra rezultatului numeric al voturilor dela colegiul I de Senat.

Nici unul din ele însă, începând cu Conservatorul, »La Roumanie« și »Epoca« nu se înțeleg asupra calculului făcut; ba »Epoca« declară de »fantastică« statistica Conservatorului și de »pregătită« pe aceea a ziarului »La Roumanie«.

Cu toate acestea, socoteala este ușor de făcut și comparația tot așa de ușor de stabilit.

Iată cifrele:

In 1905	
Votanți	7.737
Buletine în urna albă	15.476
Conservatori	8.856
Opoziția	6.620
Diferența în favoarea guvernului Cantacuzino	2.236
In 1907	
Votanți	8.248
Buletine în urna albă	16.496
Liberali	)
Conservatori susținuți de partidul liberal	) 9.792
Conservatori combătuți	5.514
Anulate și independente	1.390
Diferența în favoarea guvernului	4.078

Prin urmare, pe când în 1905 guvernul dlui Cantacuzino n'a obținut, la colegiul I de Senat, decât o majoritate de

2.236 voturi

Guvernul liberal, în alegerile de acum, a obținut, la același colegiu, o majoritate de

4.078 voturi.

Diferența, în favoarea partidului național-liberal n'are nevoie de a mai fi pusă în evidență

Revista ziarelor.

»Népszava« scrie un articol de fond despre popor, națiune și rege. Incepe astfel:

»Regele și-a făcut azi intrarea în Budapesta și primirea de care a avut parte a fost neobișnuită. Nu l-au așteptat ceice îl așteaptă de obicei și nu l-au primit cei la cari vine. Nu națiunea l-a așteptat: pe regele l-a așteptat azi poporul.

Marele patriot Kölcsey Ferenc, în lucrarea sa scrisă despre patriotizm, zice: »Ceeace în Ungaria se numește nație, împreună și individual are influență asupra guvernării«.

Rezultă de sine, din această afirmare, că ceice nu au influență asupra cârmuirii, nu aparțin națiunii.

Nu aparține deci națiunii oștirea uriașă a celor jefuiți de drepturi, oropsiții, — poporul!

Așa stau în Ungaria, față în față, de veacuri națiune și popor.

Națiunea e mica grupare a privilegiaților. Poporul este oștirea celor — jăfuiți de drepturi Națiunea este proprietara tuturor averilor în cari se îmbuibă.

Poporul, creatorul tuturor bogățiilor, și totuși el trăiește în mizerie.

Națiunea, exploatoarea și parazitul poporului. Poporul, sclavul și purtătorul de jug al națiunii.

Națiunea: intruparea patriotismului. Doar patria este a ei! Poporul: pseudopatriotism, prostii și exploatat. Doar n'are nimic din ce este patrie.

De veacuri, poporul s'a revoltat de multeori din cauza sorții sale neomeneste. Națiunea însă totdeauna l-a ferecat din nou, în chip sângeros, în lanțurile robiei.

In decurs de veacuri multe sub noțiunea patrie și în numele patriotismului națiunea a călcat poporul în picioare. Dacă i-s'a luat poporului casa, pământul, pâinea: au făcut-o în numele — patriei. Dacă l-au jefuit de drepturi: s'au provocat la interesele patriei. Dacă au pus lanțuri pe mâinile și picioarele lui, au invocat numele sfânt al patriei. In luptele purtate pentru privilegiile lor, au pus să sângereze poporul: pentru patrie. Și după ce au izbutit să-și asigure puterea, cu ajutorul acesteia, tot poporul a fost călcat în picioare, pentru — patrie.

Națiunea e — patria.

Cine întărește stăpânirea lor și se pune în serviciul lor, e patriot.

Cine luptă contra privilegiilor lor, cine de sus ori de jos primejduiește domnia lor de castă: este trădător de patrie...«

Nici nu trebuie să adăogăm poate, că noi românii tot »popor« »trădător de patrie« am fost și suntem.

Articolul numitului ziar se termină spunând, că poporul a primit la gară pe M. Sale pentru a da și astfel probă că nu vrea să fie tratat mai pe jos de cum e tratat poporul în Austria, ci vrea să i-se dea toate drepturile!

»Az Ujság« scriind despre primirea ce socialiștii au făcut ieri Maiestății Sale în Budapesta zice:

»In adevăr, cum s'a bătădănit lumea! Azi, în 1907, lucrători drenșoși, vagabonzii fără patrie au fost să facă primire ostentativă M. Sale, nu din supunere, nici din dragoste, ci din politică, oferind așa-zicând Coroanei puterea lor murdară! Unde a decăzut țara asta! Nainte cu zece ani domni îmbrăcați în gală ungurească pășeau astfel pe dinaintea regelui, iarăș nu din supunere, ci din politică, oferindu-se regelui. Conte Apponyi Albert, consilier intim regesc, ce s'a ales din partidul de peron de p'atunci? Ce s'a ales pe urma pildei nobile date atunci și ce gunoiu de oameni urmează pilda ce s'a dat? Domnule Apponyi Albert, întreprinderea gloriosului partid de peron s'a făcut de răs, urât!«

Toate acestea sunt aluziuni la purtarea din trecut a politicianilor d'acum, cari pe căi ascunse și căciulindu-se credeau s'ajungă la putere.

»Magyarország« face în articolul de fond apologia proiectului lui Günther despre judicatura curială, laudând în special judecătoria regnicolară în chestiile alegerilor de deputați.

»Judecătoria nouă, care judecă numai în chestii de drept public și care aduce sentințe în numele său, nu într'al regelui. Nou organ judecătoresc, chemat să fie un ochiu de pază al constituției maghiare«.

»Nu stă în cel mai expus loc, dar stă de pază. In șanțurile până acuma fără pază ale constituției maghiare, iată vine acuma cel dintâi ochiu de pază regulat și simțim, că aceste bastioane de apărare astăzi nu mai sunt simple ridicături, pe cari le apăra cu trupul său trupa însuflețită a celor întruniți de bunăvoie, ci e un loc apărat, e o întăritură recunoscută, pe care au asediat-o soldați maghiari«.

»Cel dintâi post de pază și-a făcut apariția și această apariție pentru noi e mai sărbătorească, mai de însemnătate, mai serioasă, decât toate instalațiunile pompoase...«

»Realitatea este, că legislația maghiară înființează cea dintâi garanție constituțională.«

»Incetul pe nesimțite au luat din mâna noastră toate armele, toate drepturile, iar în locul drepturilor reale, în locul constituției vii au furșat în legile noastre dreptul și constituția pe hârtie«.

Articolul bombastic se termină astfel:

»Constituția renovată cu desăvârșire și asigurată lipsește de ingerință nu numai pe dușmanii externi, ci și pe cei interni«.

Cât e de însemnată această garanță constituțională, am arătat în numărul nostru de ieri.

ZIEGLER AGOSTON,
(proprietarul firmei ZIEGLER FERENCZ),
bandajist academic, furnisorul curții regale, atelier de instrumente medicale-chirurgicale — UJVIDÉK.

Pregătesc tot felul de instrumente medicale și de chirurg, mâni, picioare artificiale, preparate ortopedice, corsete, clistire, irigatore, injectoare pentru organele sexuale femeiești; cearșafuri de pat de gumă pentru copii și lăuze, perini cu aer comprimat, oale de noapte pentru bolnavi, mașini electrice, în sfârșit tot de ce au trebuință bolnavii, medicii, moașele, friseurii să capătă la mine cu prețurile cele mai ieftine.

La dorință trimitem prețuri curente franco și gratis.

Pester Lloyd, ocupându-se și el cu sosirea regelui în capitală, scoate în relief activitatea, pe care a dezvoltat-o Majestatea Sa în cursul celor 40 ani pentru binele și propășirea țării. Făcând amintire de sufragiul universal, ține să spună, că regele n'a ajuns la ideea introducerii acestui vot de dragul socialiştilor și că această idee nu se poate folosi ca reclamă în favorul socialismului, căci regele nu voiește și nu poate voi parcelarea proprietăților, ci întărirea națiunii și a raportului dintre națiune și rege.

Și oare dacă se vor da drepturi poporului, legăturile dintre națiune și rege vor dispărea?

Și acum oare națiunea în țara aceasta o formează numai oligarhii?!

Budapesti Hirlap, ocupându-se la locul de frunte cu jubileul și cu sosirea regelui la Budapesta, întreabă:

»Spiritul acela, care și-a serbat triumful în încoronare, morala, care a triumfat atunci, este aici oare înmulțită, mărită în strălucire, în putere și cu forță de cucerire crescută, aici este, ca să umple cu osanale noul oraș, noul timp, serbarea marelui zile a încoronării?

»Răspunsul: e aici, dar nu pe stradă, ci în inimă. Strada au ocupat-o și Majestatea Sa nu va vedea când își va face intrarea nu va vedea, pe aceia urmași sufletești, cari înainte cu 40 ani l'au salutată cu ochi strălucitori, cu însuflețire nemărginită, că făcând de batiste și pălării, pentru că prin hotărârea sa a pres capăt oprămirii, a libertății națiunea maghiară din cătuși, redându-i constituția străbună, libertatea maghiară de o mie de ani.

»De zile încoace se aud sunori de intrării nocturne, de zile auzim amenințări, avizuri lipite pe pereți, apeluri și îndemnuri agită pe interese și toți vorbesc: muncitori, socialiști, democrați fie în ziua aceasta al vostru trotuarul. Cu zecile și sutele de mii postați-vă în stradă, pe unde va trece împăratul democrat spre palat. Și sărbătoriți-l ca pe protectorul vostru, ca pe cel dintâiu împărat democrat și cereți-i sufragiul universal.»

După acest pasagiu, carea vrea să fie ironie, articolul sulevează, că nu socialiștii sunt garanța tronurilor, ci națiunea. Dar oare toți, cari cer votul universal în Ungaria, nu aparțin nici unei națiuni?

»În Ungaria nu sunt alți factori, decât națiunea și regele. Aceste două noțiuni sunt copcia susținătoare de stat în imperiul Dunăzii și Tiszei, cine o slăbește, cine o rupe, acela varsă potopul pe imperiu, care spală și mătură totul: rege și națiune deopotrivă.»

Cum adevărat, acesta este argumentul, pentru care se trăgănează introducerea votului universal?

Nu spală și nu mătură sufragiul universal pe nime altul, decât pe detentorii puterii publice. Acesta e unicul motiv al groazei lor de supremația poporului, și nu altul.

»*Elöre* se plânge că actuala generație și guvernul nu poartă destulă grijă pentru — honvezii emeriți dela 48!... Că altă grijă n'are Kossuth!

»*La Voce del popolo* scrie despre criza cabinetului Wekerle, arătând causele ei și mai ales cauzele: greutățile ivite în jurul garanțiilor constituționale.

»*Erdélyi Hirlap* arată că în țara asta se vorbește mult și se agită chestia îmbunătățirii situației lucrătorilor de tot felul... Despre muncitorii intelectuali nu se îngrijește însă nimeni!

Din străinătate.

Germania.

Regentul Braunschweigului, prințul *Ioan Albrecht* și-a făcut Miercuri intrarea în reședința sa împreună cu nevasta. Au sosit cu un tren special la 2 ore p. m. În oraș au intrat în sunetul clopotelor. Primarul orașului, Rettmayer, i-a adresat regentului o vorbire, provocându-se la încrederea, pe care o are populația față de regent. Convoiul s'a îndreptat apoi spre palat. Aici a aflat prințul curtea funcționând. Prințul a primit apoi pe membrii ministerului, au subscris patentă referitoare la pășirea pe tron. După acest

act familia princiară a primit pe membrii camerei în sala tronului. Președintele camerei, Semmler, a salutată pe prințul în numele camerei. Regentul a răspuns, mulțumind pentru încrederea, ce i-s'a dovedit, pe care o va răsplăti, muncind în interesul binelui populației.

Un mare scandal. În zilele din urmă s'a vorbit mult despre un mare scandal politic în Germania. Scandalul în sine e cu totul de altă natură, de natură picantă, numai urmările îi sunt politice.

În contra cancelarului Bülow s'a pornit încă în anul trecut o campanie vehementă, în fruntea căreia sta prințul *Eulenburg*, fost ambasador german la Viena. *Eulenburg* era prietin intim al împăratului și era predestinat să ajungă în cea din urmă demnitate a imperiului, dar el a preferat, să rămână prietin al împăratului și el a fost, care a îndemnat pe *Wilhelm* să cheme pe Bülow dela Roma în postul de cancelar. De un timp încoace însă *Eulenburg* a început să-l urască pe Bülow și a intrigat în contra lui cu mare aparat, voind să fie numit în locul lui contele *Hellmut Moltke*. În anul trecut s'a și vorbit foarte mult despre demisia lui Bülow.

Bülow și cu aderenții săi au priceput intriga și au început să intrigeze și ei pe ascuns împotriva lui *Eulenburg* și a complicilor săi. Intriga lor însă a fost cu totul de altă natură. Cu ajutorul ziaristului *Harden*, al cărui ziar »*Zukunft*« se cetește la curtea din Berlin, au dat de gol perversitățile sexuale ale prințului *Eulenburg*. Rezultatul a fost, că împăratul a rupt legăturile pe prietenie cu *Eulenburg*, pe atașatul său militar, contele *Hohenau*, l-a concediat, iar pe contele *Kuno Moltke*, comandantul Berlinului l-a penzionat. Dintre intrigași vor rămâne în postul lor numai secretarul imperial *Cirsky*, cu a cărui numire s'a împăcat deja Bülow și al doilea *Moltke*, șeful statului major, care e soldat eminent.

Franța.

Încetarea grevei marinarilor. Se anunță din Paris, că, în urma dispozițiilor draconice luate din partea guvernului, greva marinarilor a încetat. Dacă marinarii n'ar fi fost dispuși a intra în serviciu, toți marinarii din lista serviciului militar ar fi fost chemați la serviciul militar pe 5 ani. Și marinarii fiind convinși, că serviciul pe vapoarele comerciale totuș e mai plăcut decât pe cele de războiu — au decis sistarea grevei.

Persia.

Răscoala. În contra guvernului suprem din Laristan au trimes 100 călăreți perși, tunuri de munte și infanterie. Între cele două partide au izbucnit pe față îndușmănișurile. Au căzut mai multe persoane.

Rusia și Japonia.

Tratativele asupra chestiilor nerezolvate încă între Rusia și Japonia vor fi urmate în scurtă vreme de rezultat. Ambele state își vor ridică reciproc consulatele la rangul de ambasade.

Portugalia.

Agitația e mare contra regelui *Don Carlos*, opinia publică din Portugalia este alarmată de purtarea șefului Statului, pe care îl mai acuză, de oarecari abuzuri, ce s'au făcut cu banii publici, destinați armatei.

Cu deosebire crește curentul republicanilor, de care e cuprinsă aproape toată ținerimea universitară și o parte însemnată a ofițerilor. Astfel nu este exclusă izbucnirea unor mari turburări, cari ar putea aduce chiar o schimbare pe tronul Portugaliei.

Deja se vorbește de succesul actualului rege în persoana unui membru al vechei dinastii naționale, ducele de Braganza, care acum se află în Austria cu locuința și ar sta în corespondență cu partidul »legitimistilor«, partizanii fostei Case domnitore.

Ducele *Mihail de Braganza*, succesul în spe la tronul Portugaliei, totuș n'ar avea multe șanse de a ajunge pe tron, în caz de abdicare a regelui *Don Carlos*, deoarece curentul republican este cel mai puternic printre portughezi.

Față cu evenimentele din Portugalia s'a urmat

un viu schimb de depeși între Curțile Portugaliei, Spaniei și Angliei, cari prin relațiunile lor politice sunt mai aproape interesate la desfășurarea lucrurilor.

Mai ales amenințătoare este purtarea unei părți însemnate a ofițerimei portugheze, care s'a datat chiar la pronunțamente contra actualului Rege *Don Carlos*, astfel că turburata situație politică de astăzi din Portugalia poate precipita evenimintele.

Conjurație împotriva dinastiei. Guvernul a dat de urmele unei conjurații împotriva dinastiei. Poliția a arestat mai mulți conjurați. Se crede, că între guvern și liberali se va face înțelegere și prin aceasta se va termina criza.

Consiliul comunal din Lisabona a fost dizolvat printr'o ordinațiune oficială, numind în în locul lui o comisiune administrativă, în frunte cu *Demelle Souza*.

Rusia.

Congresul socialiștilor ruși, care se ține la Londra, se va termina mâine. În acest congres s'a stabilit un plan revoluționar foarte extins. Partidul va ataca în dumă vehement guvernul și pe liberalii, ca astfel să împiedece duma în activitatea sa legislativă, să o discrediteze în fața poporului și să constrângă guvernul de-a o dizolva. Acesta va fi apoi semnul răscoalei generale, pentru care s'au făcut toate preparatiunile. Revoluția va izbucni în Iulie, ori August.

China.

Răscoala este încă în curgere. Conform unei telegrame din Honkong, 200 de tâlhari au asediat orașul *Kutnuivu*. De asemenea au fost asediate și orașele *Suiv* și *Vondliklo*. În acelaș timp s'a ivit răscoală în districtul *Keuntausan*. Au fost trimise trupe la fața locului.

Prigonirea studenților români din Cluj.

Iată vorbirea decanului *Kossuthányi*, care a dojenit pe cei șase studenți universitari români:

Consiliul universitar a pornit în contra d-voastră cercetare disciplinară. Rezultatul cercetării l-a transpus consiliului profesoral, ca acesta să judece după merit. Și fiindcă ați fost aflați vionovați s'a hotărât pedepsirea d-voastră, prin o aspră dojană înaintea corpului profesoral.

N'ați fost pedepsiți, pentru că faceți politică, fiindcă știut e: ținerimea noastră nu e împiedecată dela aceasta, ci pentru că v'ați angajat în serviciul unei astfel de tendințe, ale cărei premise sunt falșe, și fiind ele falșe se poate ajunge la o deducțiune periculoasă.

Părerea greșită a d-voastră este, că românii erau aici deja înainte de venirea ungarilor și astfel pământul lor a fost luat cu forța de maghiari, și că trebuie să pretindeți acest pământ iarăș. Această părere, vă face să persecutați tot ce e maghiar, să vestiți că maghiarii sunt jefuitori și apasă pe români. Asta nu e adevărat, do vada cea mai eclatantă e că d-voastră trăiți aici, că românii au autonomie extinsă, de care protestanții, fii credincioși ai patriei nu se pot bucura. Autonomie ca a românilor aici nu există în lumea întreagă.

Angajați în serviciul unei tendințe politice rușinoase, d-voastră ațâțați în contra astorfel de proiecte de lege, cum e și al lui *Apponyi*, care numai binele comun îl voiește.

E rea și de condamnat o astfel de politică, care urmărește nu fericirea și înaintarea acestei patrii, ci desmembrarea și ura în contra ei.

Viitorul e al națiunilor mari.

Maghiarii și românii sunt pândiți din două părți de doi dușmani puternici, cari într'un moment dat se vor repezi asupra Ungariei, și încătușindu-o pe aceasta va veni rândul României.

Așadar, în numele consiliului, al universității și al națiunii vă adresez cea mai aspră dojană.

Măsura pedepsei nu stă în raport cu păcatul d-voastră, și apoi n'am voit să stăm în calea înaintării d-voastră.

NOUȚĂȚI.

A R A D, 7 Iunie n. 1907

— **Majestatea Sa** a sosit aseară la ceasurile 8 în Budapesta. La gara de vest a fost primit din partea autorităților. A fost adunat atât la gară cât și pe drumul pe unde a trecut trăsura curței până la palat mulțime mare de popor, îndeosebi muncitori, cari au aclamat pe regele și votul universal. — Astăseară va sosi și prințul de coroană *Francisc Ferdinand*, la dorința expresă a regelui, ca să ia parte la festivitățile jubilară de mâine.

Regele va petrece în Budapesta o săptămână, în care timp nu va avea loc nici o audiență generală. La 17 l. c. va fi la Viena, unde va deschide camera austriacă prin mesagiul de tron.

— **Proiectele școlare** au fost deja sancționate din partea Majestății Sale.

— **Intâlnirea împăratului Wilhelm cu Fallières.** Ziarul »Tems« primește din Berlin știrea, că împăratul Wilhelm va face în primăvara anului 1908, o călătorie pe Marea-Mediterraneană, și probabil va merge și la deschiderea institutului oceanografic în Monaco, unde se va întâlni cu Fallières, președintele republicii franceze. Din incidentul acesta vor sosi în portul Monaco mai multe vapoare germane și franceze.

— **Prim-ministrului francez Clemenceau** i-s-a făcut rău în ședința de alaltăieri a camerei și fiind cuprins de dureri mari a fost transportat la locuință. După cum vestește o telegramă din Paris morbul nu e periculos. Ministrul va petrece și în anul acesta câteva săptămâni la Karslbud.

— **Distincțiune.** Directorului ziarului nostru, dlui Russu-Sirianu, precum și celorlalți directori de ziare române, i-s-a acordat de juriul expozițiunii din București medalie de aur cu diplomă specială. »Monitorul Oficial« de ieri publică decretul privitoare la aceste distincțiuni.

— **Campbell-Bannerman**, ministrul președinte englez, după cum se telegrafează din Londra se va căsători iarăși la toamnă. Soția întâia i-a murit anul trecut.

— **Emigrarea în America.** »Magyarország«, organul kossuthist scrie următoarele: Emigrarea în America pe zi ce merge crește în chip înspăimântător. Până când în anul trecut numărul emigranților pe săptămână, era numai de 1500—2500, anul acesta s'a urcat la 3000, ba în săptămânile din urmă chiar la 4000. În săptămâna trecută au luat drumul spre America 4049 cetățeni ungari, după naționalitate au fost 559 maghiari, 2129 slovaci, 498 nemți, 581 croați și 282 români.

Dup'aceea arată cu cifre, cum s'au împărțit aceștia prin diferitele state ale Americii.

Și s'or mai duce bieții flămânzi și mai mulți de-acum, căutându-și peste ocean pâinea, ce în patrie nici cu sudori de sânge nu și-ar putea-o câștiga. Iar »marele guvern național« poate înregistra cu litere de aur această glorie în carnetul său, ca la serbarea jubileului său să se poată mândri, că numai sub el s'a înființat o nouă Maghiarie — peste ocean.

— **Creșterea scumpetei de carne.** Țăranii din Ungaria dela granițele României, cari se ocupă cu prăsierea vitelor, au obiceiul să-și mănă vitele la pășune în România, ca apoi aducându-le grase acasă, aici să le poată vinde bine.

Pentru lipsa aceasta de pășunat, vitele se sporesc atât de puțin în granița ungară, și îndeosebi acuma contribuie foarte mult la grozava scumpete de carne. Aceasta însă nu este pe voia proprietarilor cu câte o mie holde și vor să împiedece întrecerea aceasta prin orice mijloace.

Acuma față cu dispozițiile societății burgheze, ministrul de agricultură, — cu privire la boalele ce bântuie între vitele din România — oprește

șune în România, chiar și în cazul când sunt provăzute cu atestat de sănătate. Astfel se purcede și cu oile și caprele trecute dincolo, asemenea cu produsele naturale ale acestora. Este foarte laudabilă verva produsă pe terenul prăsierei vitelor, este însă curios faptul, că nici vitele sănătoase nu e voie să se aducă acasă. Ori vrea domnul ministru de agricultură ca în urma vitelor să treacă și stăpânul acestora?

— **Otrăvitorii din Banat.** După o pertractare de opt zile, ieri s'a terminat procesul de acuză în chestia otrăvitorilor din Chinez. În decursul acestor opt zile, s'au ascultat — afară de acuzați — aproape o sută martori și s'au citit multe acte și documente medicale. Cazul din urmă a fost al perechi Glasz. Aceștia sunt acuzați, că ar fi otrăvit împreună pe bărbatul dintâiu al nevastei lui Glasz, pe Braun Antal, și la două luni după moartea acestuia s'au căsătorit. Martorul principal a fost și chestia aceasta Rieder Adam, căruia însă i-au contrazis alți martori, cari au fasonat că Braun trăia în bune relații cu nevastă-sa, se ocupă însă mult cu ideea sinuciderei. Procurorul Vaniss a încetat acuza contra acuzatei Rieder Katalin, care a fost acuzată de înveninarea ginerelui său Kuhn Mihály. Rieder Katalin a fost eliberată imediat. Judecata se va aduce probabil numai Sâmbătă.

— **Catastrofa din Sulina.** »Patriotul« scrie cu data de 3 Iunie. În urma înisipării gurei și portului Sulina toate vapoarele sunt nevoite a lua restul caricului la largul Mării. Pentru această operație foarte periculoasă sunt întrebuințate șlepurile.

Astăzi ieșind la larg mai multe șleपुरi din cauza hulei s'au întâmplat enorme daune între cari se semnalază acelea ale șlepurilor Bulcover, care perzând cârma a fost remorcat cu mare anevoință în port asistat de postele de muncitori; iar șlepurul Paul cu aceeași daună până în momentul când vă depeșez a rămas în voia valurilor cu peste 90 de muncitori fără ca nimeni să poată alerga în ajutorul lor din cauza lipsei de remorhere.

Șlepurul Felicia al Casei Naftalion, intrând în îmbucătura canalului remorcat de vaporul Lina Passalaqua, rupându-se remorca a fost târât de curent pe bancurile de nisip.

Cu mare anevoință bărcile de salvare ale comisiunii Europene, sub conducerea șefului polit Spiru Baracioglu, au putut salva peste 78 de muncitori împreună cu familia căpitanului.

Acest șlep se află și în momentul de față în pericol de a se pierde cu caric cu tot.

— **Volnicii în Salonta.** Din Oradea-mare anunță »Magyar Távirati Iroda«: avocatul Rozvány Jenő și țăranul Gál Gergely au ținut — fără anunțare — adunare populară socialistă, în care au agitat calfele. Fibrăul Csanady i-a condamnat la 10 zile temniță și o sută coroane amendă. Ministrul de interne ca for suprem a lăsat locului judecata. Acuzații au fost provocați de către fibrăul să-și îndeplinească pedeapsa imediat, ei însă au făcut arătare la comisia administrativă și au cerut reînnoirea procesului și disciplinar. Comisia a ordonat revizuirea, disciplinarul însă nu.

— **Alegătorii liberali din Viena** au ținut ieri o întrunire, votându-i încredere baronului Hock. Acesta a calificat purtarea partidului liberal german față cu sine și Kuranda de închinare în fața clericalismului. Au mai vorbit și alții, cari au accentuat necesitatea înființării unui partid democrat radical.

— **Calculul integral și Arhimede.** Danezul Heiberg a descoperit într'un palimpsest din Ierusalim, păstrat la Constantinopol, o scriere cu totul necunoscută până acuma a lui Arhimede, »Ephodion« (Metode). Una din metodele descrise de el e în totul la fel cu calculul integral. Cartea e închinată lui Eratostene. Heiberg a publicat lucrarea în Hermes (50 de fețe).

— **Opere de artă cumpărate de Morgan cu 5 milioane de franci.** Pierpont Morgan a cumpărat colecția lui Höntschel de statui, sculturi și mobile, una din cele mai interesante pe lume, cu cinci milioane de lei. Legile franceze opresc scoaterea din țeară a operelor de artă, de aceea toată daravera s'a făcut pe ascuns. Acuma însă a plecat spre Statele-Unite cea din urmă expediție.

În colecție se află multe lucrări de artă luate în vremea revoluției celei mari din palate și biserică.

— **Convocări.** P. T. membri ai Reuniunii inv. din dieceza Caransebeșului, despărțământul Oraviței sunt rugați a lua parte la adunarea, ce se va ține în comuna Broșteni la 29 Maiu st. n. 1907. Programa: 1. Azistare la examenul din comuna Broșteni. 2. Prelegere practică ținută de dl inv. N. Blaj. 3. Discuție asupra examenelor. 4. Propuneri. 5. Incassarea taxelor de membri.

P. T. membri, cari iau parte la această adunare sunt a se însinua dlui inv. A. Popovici în Broșteni. Oravița-montană la 17/23 Maiu 1907. *Alexandru P. Popovici*, președinte. *Ioan Mărilla*, inv. secretar.

— P. t. membrii comitetului cercual din desp. Abrud-Câmpeni, al »Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român«, se invită a participa la ședința, ce se va ține în 17 Iunie n. în Abrud, în localul »Aurorei« la 3 ore p. m. Câmpeni, 4 Iunie 1907. Dr. Basiliu Preda, dir. desp.; Demetriu Goia, secret. desp.

— **Un oraș îngropat din veacul al III-lea după Hr. în Turchestan.** D-rul M. A. Stein, profesor la Universitate în Lahore (India), se află de mai multă vreme în Turchestan, după ce a trecut prin Tibet. Din raportul trimis în Febr. 1907 se vede c'a desgropat lângă Niya un oraș, unde a aflat arhiva întregă și pachetele de documente oficiale, legate cu sfoară și pecetuite cu peceti de lut. Toate lucrurile de artă sunt în stil greco-budhist, iar limba e idioma kharoshti. S'au descoperit canalurile cari se aflau în acei oraș. O mulțime de morminte, cu sicrie împodobite, cu schelete bine păstrate. Documentele sunt scrise pe tăbliți de lemn.

S'au aflat și zugrăviri pe pereți cu scene religioase budhiste, dar cu totul înrăurite de arta greco-romană. Unele din ele ar fi putut să se afle la Pompei sau la Herculaneum.

— **Banii partidului social-democrat.** În timpul din urmă s'a dat de urma unei mari lipse de bani, din cassa partidului socialist internațional din Ungaria. Șefia partidului a pornit cercetare, în decursul căreia, Iacob Kardos, cassarul partidului și-a dat demisia. Cassarul susține că lipsesc numai 2995, conform altor versiuni însă lipsa e cu mult mai mare. Cazul acesta se va pertracta și în cameră, deoarece deputatul Buza Barna, a interpelat pe ministrul președinte, dacă e aplicat a cerceta cum manipulează partidul social-democrat banii.

— **Din închisoare de un an două mii coroane.** În luna Ianuarie a anului trecut în gazeta »Elöre« din Cluj a apărut un șir întreg de articole, scrise în contra corpului profesoral al gimn. gr. cat. din Gherla, dar îndeosebi contra catichetului catolic Esztegár Gergely. Într'unul dintre articole e acuzat Esztegár cu mari nedreptăți, comise la clasificare față de elevi, și numai acei elevi sunt favorizați și clasificați bine, față de cari își poate îndeplini poftele bolnave. A fost mare senzația produsă în urma acestor articole și spiritele s'au liniștit numai când catichetul Esztegár Gergely a fost suspendat din post de către ministrul de culte Apponyi. Esztegár împreună cu întreg corpul didactic au pornit proces în contra ziarului. Responsabilitatea au luat-o asupra lor ziaristii Partos Ervin și Stoffer Adolf, cari au declarat că vor și pot adeveri cele scrise. La procesul curții cu jurați au fost ascultați martori și cu toate că multe din cele scrise s'au adeverit, ziaristii au fost condamnați la câte un an temniță și câte 4000 coroane amendă, ori 400 zile temniță.

Azi a pertractat Curia procesul sub presidiul judeului Tarnai János, care s'a sfârșit cu nimicirea judecătii din Cluj, condamnând ziaristii la 2000 coroane amendă. Curia găsește motiv la micșorarea pedepsei, faptul că acuzații n'au fost încă pedepsiți — și că mare parte din afirmările scrise le-au adeverit.

— **Necrolog.** Ni-se anunță următorul caz de moarte: Adânc întristați aducem la cunoștință tuturor cunoșcuțiilor trista veste despre încetarea din viață a neuitatului nostru tată, socru, moș și unchiu Nicolae Chiorniță, proprietar, în Sibiu, întâmplată în 19 Maiu (1 Iunie) 1907 la orele 6 1/2 a. m. în al 71-lea an al etății. Rămășițele nămăntesti ale scumpului nostru decedat

au așezat spre odihnă veșnică Luni, în 21 Maiu (3 Iunie) la 3 ore p. m., în cripta familiară din cimiteriul bisericii gr. or. din Cuciuluta. Neconșolabila familie.

Odihnească în pace!

— **Câștigul cel de un milion.** Am luat și noi la timpul său notă despre câștigul de un milion al băncii din Baia cu lozul 2219, nrul 40 al conversiunii de amanet maghiară. Acum s'a aflat un anume Eckert, de profesie grădinar, care e în stare să dovedească că lozul câștigător s'a vândut lui din partea băncii, plătiindu-l pe rate. El nu s'a interesat de rezultatul tragerilor, cari au avut loc în Decembrie. Au venit însă la el niște funcționari, cari i-au cerut coala unde era însemnat lozul, sub cuvântul că s'a strecurat o greșală. A doua zi i-au adus înapoi coala, pe care era semnat lozul cu seria 2219, nrul 41. S'a constatat, că în protocoalele băncii s'au făcut ștersături la numărul seriei 2219. S'a pornit anchetă în cauză. Dacă se va dovedi afirmațiunea lui Eckert, vinovații vor fi foarte aspru pedepsiți.

Un tânăr cu frumoase pregătiri pe terenul comercial, cu legături întinse în ramurile ocupațiilor sale și îndeosebi un bun român, un desinteresat protector și conducător al tuturor românilor cari se mai rătăcesc prin Fiume, este dl F. N. Degan.

În urma morții comerciantului V. Pascu, a cărei firmă românească a trecut în mână străină (recte: maghiară), dl Degan s'a pus pe lucru, ca să-și întemeieze o firmă solidă și activă, — un punct de activitate românească în marele comerț din portul de mare — Fiume.

Toți aceia, cari au avut până aci ocaziunea de a face comenzi la firma F. Degan s'au putut convinge de bunătatea mărfii ce furnizează și de promptitudinea acestui tânăr român, harnic și doritor de a servi într-o toată pe conaționali săi de acasă.

Acelora dintre români, cari persistă a și furniza colonialele din Fiume și cari înțeleg că este de preferat a sprijini o firmă a unui conațional, — le recomand cu toată căldura firma: F. Degan, Fiume, Corso 16. *Un călător.*

— **Demonstrație cu cărți postale.** Se vestește din Paris, că muncitorii dela căile ferate din Franța se pregătesc la o demonstrație curioasă. În anul 1897 s'a adus în parlamentul francez proiectul despre pensionarea împiegaților de tren. De atunci nu s'a mai auzit nimica despre acest proiect, care a fost transmis senatului spre studiere. De atâta așteptare s'au urit în urmă și împiegații au hotărât, să se adreseze direct către președintele senatului pentru rezolvarea cauzei lor. Spre scopul acesta vor ține mâine o mare adunare, de unde fiecare participant va trimite lui Dubost, președintele senatului, câte o carte postală. Numărul muncitorilor fiind 400.000, e de închipuit sumedenia cărților postale, ce le va primi Dubost. Muncitorimea speră că demonstrația aceasta le va aduce aminte respectivilor factori, proiectul pe care de 10 ani îl daseră uitării.

— **Nu știe ce e spre binele lui, cel-ce spre îngrijirea** mustăților folosește tot felul de unsori. Ceea-ce dă culoare frumoasă mustăților, ce le întărește și le îndeasă este numai vestita unsoare de mustăți de Hajduság (Hajdusági bajuszpedrő), inventată de Grósz Nagy Ferencz farmacist în Debreczen. — 3 șcutule 2 cor. 50 fil., trimise franco cu rambursă.

— **Medicină sigură contra officei.** Durere, boala aceasta tot seceră încă multe mii de vieți; humanismul dă palate, medicul face medicini, dar toate nu sunt sigure. Multele scrisori de mulțumită și recunoștință dovedesc, că Ciorba Castilio (Castilio fenyő szörp) de fag a lui Kun István e pe cale bună, nimiciind rând pe rând în multe cazuri. Se poate comandă la Kun István, apotecar, în Hajduszóvát.

— **Antidol** este medicamentul cel mai bun contra durerii de cap, migrenă, trocnă. Pentru efectul admirabil a fost premiat la expoziția de igienă din Paris, Londra, Berlin și Bruxela

cu medalia de argint. Medicamentul nu trebuie beut, ci pe palmă pus și sorbit. O sticlă de Antidol costă 1'20 cor. Se capătă în toate farmaciile și în laboratorul chemic a lui Vilmos B. Debreczen.

— **Suferinzilor de Astma** le atragem atenția asupra anunțului apărut între anunțurile acestui ziar.

— **Față frumoasă** nu putem avea decât numai prin folosința continuă Crema viorea (Ibolyka) apa de spălat viorea, săpun viorea și pudra viorea a lui Balla. Mai mult între anunțurile din ziarul acesta.

Ultime informațiuni.

Perchiziție la Tribuna.

Azi Vineri la orele 4 după amiază un funcționar al poliției din loc, dl dr. Török, însoțit de detectivul Horváth, s'au prezentat la redacția noastră, unde arătându-ne ordinul procuraturii din Oradia, au făcut perchiziție pentru a găsi manuscrisul unui articol apărut în »Tribuna« dela 15 Maiu, intitulat »Furor asiaticus în Bihor«, scris de dr. D. Lascu.

Manuscrisul nu s'a găsit, cu toate scotocirile făcute. S'a încheiat cuvenitul protocol.

Vaida atacat în Dietă.

— Știre telefonică. —

Vaida la ședință. — Ungurii năvălesc asupra lui. — Somogyi dă să-l lovească, dar Suciul apără lovitură. — Încăierare mare. — Vaida va veni Luni iară. — Suciul provocat la duel.

Budapesta, 7 Iunie. Scandal mare s'a petrecut azi în Dietă și o rușine nemai pomenită pentru parlamentarismul țării.

La ședința de azi s'a prezentat adică și dr. Vaida.

Știrea asta i-a alarmat pe unguri. Ca scos din fire, Horváth József a strigat: »Chiar de mă împușcă, dar mă duc și-i dau palme«. *Deputații naționaliști au stat însă ca un zid în jurul lui Vaida*, așa că Horváth nu s'a putut apropia de el.

S'a deschis în fine ședința, în mijlocul unei agitațiuni colosale.

Eitner Zsigmond a propus ca Dieta să nu țină ședință până e de față și Vaida.

Asta s'a primit cu mare însuflețire.

Vaida s'a sculat atunci și cu mare curaj a început a vorbi. A zis, între altele:

»Ce mai aveți cu mine? V'am dat satisfacție odată. Am dreptul să fiu aci, ba chiar datorită să reprezint pe alegătorii și nația mea!«

Furtună colosală a acoperit cuvintele acestea.

Mulți deputați unguri s'au repezit spre Vaida. Somogyi a ridicat să-l lovească cu pumnul în cap. Dar dr. Suciul a parat lovitură și i-a dat lui Somogyi o lovitură în piept, încât a căzut cât colo.

Deputații naționaliști au format o gardă și mai strânsă. Polyt și Vlad au protestat la prezident, dar ordine n'a mai putut face nimeni, ci ungurii sute de inși au năvălit contra românilor.

Lupta era inegală. Vaida și soții erau împinși spre ușă, până ce în cele din urmă au trebuit să părăsească Dieta.

Intr'astea afară s'a adunat studențime și ciraci de ai kossuthiștilor, cari demonstau și strigau contra lui Vaida.

Insoțit de tovarășii naționaliști Vaida a părăsit palatul Dietei fără să i-se fi întâmplat vre-un rău.

Imediat deputații naționaliști au ținut șfat și țin și târziu seara.

Probabil vor hotărî să reclame atât președintelui Dietei, cât și la guvern pentru a se lua măsuri ca persoana lor să fie apărată și vor protesta contra infamiei de azi.

Mâne nu va fi ședință.

Luni însă Vaida va merge la ședință, înarmat, atât el cât și ceilalți deputați naționaliști.

Cazul face mare senzație în tot orașul. Ziarele au apărut în ediție separată. Deși ele scriu cu înversunare contra îndrăznelei lui Vaida, în cercurile politice mai serioase domnește o adevărată consternație din cauză că tocmai în ajunul jubileului constituțional, parlamentul dă astfel de spectacol rușinos.

Somogyi Aladár (ovreiu botezat), scandalagiul binecunoscut, dar pe care Suciul l'a trântit zdravăn, a provocat la duel pe dr. Suciul.

Agitația e mare între români. E de prevăzut că afacerea va avea încă grave urmări.

Concert, petreceri.

Universitarii români din Cluj și Budapesta invitat la concertul pe care-l aranjează în Blaj sub patronajul domnilor: Alexandru Mocsonyi, G. Pop de Băsești, dr. Teodor Mihali, dr. Alex. Vajda, dr. Iuliu Maniu și dr. Aurel Vlad, cu concursul d-șoarelor Valeria Papp, Virginia Gall, Getta Hodoșiu și al dlui Nicolae Brătianu, în favorul Mesei studenților români din Blaj, Duminică în 23 Iunie st. n. 1907 (prima zi de Rusaliu) în hotel »Universul«. Prețul de intrare de persoană 3 cor., de familie 8 cor.

Comitetul aranjator: Liviu J. Dan prezident, Ghiță Pop vice-prezident, Cornel Dărămuș v.-prezident, Nicolae F. Negruțiu secretar I, Victor Moldovan secretar II, Remus Furdui cassar, Sev. C. Dan controlor, Aurel Șerban majordom. Sorin Bărcian, Constantin Bucșan, Silviu Ciuciu, Andreiu Domșa, Alexandru Dragomir, Vasile Filipciuc, Emil Folea, Traian Gherman, Vasile Hossu, Ioan Kováts, Vasile Lucaciu, Andrei Macavei, Iosif Macavei, Romeo I. Muntean, Aurel Millea, Emil F. Negruțiu, Septimiu Pop, Ștefan Pop, Cornel Popoviciu, Ioan Popoviciu, Iuliu Pop, Mihai Șerban, Ioan Șepeșian, Petrea Suciul, Ioan Saltechechi, Vic. Vancea de Buteasa. După concert urmează dans.

Poșta Administrației.

Ioan Mircea. Oravița m. Am primit 26 cor. ca abonament până la 1 Aprilie 1907.

Redactor responsabil Ioan N. Iova.

Editor-proprietar George Nichin.

Dacă târguiți din articolele anunțate în ziarul nostru, vă rugăm ca la comandă să amintiți unde a-ți cetit aceste anunțuri.

„Laboratoire Cosmétique Matilde“

Contra catharelor cele mai învechite a le

ofticeii,

mai folositor e decât ori și ce altele siru-

47 Kgr. cântărea
Dr. Gera Attila din Volo-
nka, care din tubercu-
lă s'a vindecat prin siru-
pul de brad Castillio și de
sirupul Hypophosphat

s'a îngrășat de 120 Kgr.

pul de brad Cas-
tillio. Alină tusa, în-
cetează asudările de
peste noapte, paten-
tează apetitul bolna-
vului, încetează scui-
parea de sânge. Preț-
ul unei sticle 2 cor.
40 fil. In casuri de
tot grave și pilulele
„Guajacolin“ o
cutie 4 cor.

Pentru anemici,
femei în galbi-
nare, pe cari li
doare foarte mult
mijlocul spatelor,
cărora le slăbesc pu-
terile la un lucru
bagatel, pe cari con-
secvent li doare ca-

pul slabilor, cari doresc că se îngrășe și în-
trecască, cel mai bun medicament e „SYR
HYPOPHOSPH. Co KUN“, recomandat
de mai mulți medici. O sticlă 2 cor. 40 fil.

Epistole de recunoștință în schimbul tim-
brelor de trimetere pot da ori și cui.

On. Dni Kun István, farmacist în Hajduszovát.
Vă rog a mi mai trimite o sticlă sirup de brad. Cu
efectul celei lalte sunt deplin mulțumit. Cu stimă
Nicolau Bogdan, paroch, Miclău-Lazur, u p. Drăg-
Cséke.

On. Dni! Lucrurilor publicate în ziar nu le-am dat
crezământ până acum, dar de când am comandat dela
Dn sirupul Hypophosphat, recunosc că și în ce-
susă se găsește mărgăritar. Ori și cui pot reco-
manda cu conștiința liniștită medicamentele D-
roastre. — Dzeu să te trăiască, ca să poți lucra
pentru binele omeniei etc. Alexandru Gera,
preot gr-or., conducătorul domeniului episc., Beiuș.

Fără mercuriu și plumb! Nesticăcios!

Doamnelor!

Dacă doriți o față curată, fru-
moasă și rămenă să-ții delă-
turi pistrul, petele de ficat,
so întrebuințați

CREMA-ALIFIA-
SAPUNUL
PUDRA
MATILD
1 coroană.
1 cor. 60 f.
80 fileri.
1 coroană.

Dacă nu folosește, prețul se retrimite!

Nu mai mor porcii!

Pravul de porci (cruștat prin lege și sprijinit de
stat) este o în-
venție epocală
pentru econo-
mii. Cine o în-
trebuințează
după îndrumă-
rile prescrie:
porcul scapă
și de boala
cea mai pri-
mejdioasă și
că cele scrisă
nu formează
reclamă, mă
îndătoresc se
dau prețul
pentru fiecare
porc mort, da-
că întrebuin-
țând acest prav, porcul totuși o murit. — O
cutie 2 coroane.

Se capătă

la farmacistul KUN ISTVÁN

laboratoriu de medicamente cosmetice
„Laboratoire cosmétique MATILDE“ (intemeiat
după modelul celui din Paris la 1895 în Budapesta)
HAJDUSZOVÁT 3a (lângă Debreczen).
Correspondență din România se recere în limba fran-
ceză sau germană.

Nou

atelier de modă pentru pălării de dame!

Am onoare a aduce la cunoștința P. T. public,
că *am deschis*

atelier de modă pentru pălării de dame

în Arad, strada Deák Ferencz Nr. 2 (casa
lui Sebesy), care va corespunde timpului și gus-
tului modern și tuturor pretenziunilor de azi.

In magazinul atelierului meu, se păstrează în
permament cele mai frumoase modele eşite dela
firmele cele mai distinse. — Asortiment mare de
pălării de doliu. — Străformări și alte lucruri
aparținătoare acestei specialități, se execută punc-
tual și cu prețuri moderate.

Comandele din provincă le execut cu cea mai
mare promptitudine.

Se roagă de partinire:

AMTMANN ANNA
ARAD, strada Deák Ferencz Nr. 2.

Ist. Szöke Ferencz

întreprindere de țiglărie și placă.
Szeged, Petöfi Sándor-sugár-ut 83.

Aduc cu onoare la cunoștința on. public
și a proprietarilor de casă, că în Petöfi
Sándor-sugár-ut nr 38, am deschis

CANCELARIE: de întreprindere de țiglărie.

Toate lucrările de branșa aceasta: acoperirea
caselor noi, reparații cu alt ma-
terial, reparațiile acoperișelor stricate, le
executăm punctual.

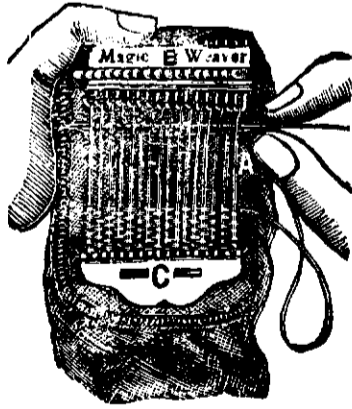
Cea mai mare întreprindere de
felul acesta pe Alföld.

Planuri, oferte și modele, la dorință se
trimit gratuit.

Cu stimă!
Ist. Szöke Ferencz, interpretor.

Telefon 615. Telefon 615.

Numai există ciorapi îngăuriți

dacă folosești ma-
șina de țesut cio-
rapi așa numită

Magic-Weaver

cu care se pot re-
para ciorapi cu uș-
rință, chear și un
copil poate lucra
cu aceasta mașină
se poate căpăta la
firma

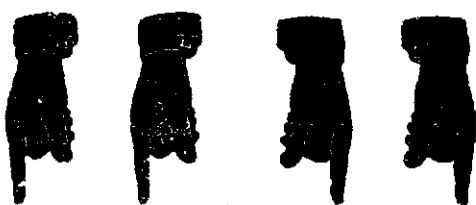
Wieg Testvérek

BUDAPEST, V., Deák Ferencz-utca 16.

O mașină costa 350 cor. instrucțiunea
85 fileri.

Stofă de congrè pentru perdele
8 ctm. lată costă 90 fil.
110 » » » 116 »

25000 Mtr. în à 80 fileri în resturi de
8—15 mtr. Probe se trimit în bucată de cel
puțin 25 mtr.

GROSZ NAGY FERENCZ

farmacie și laborator
de articole cosmetice

DEBRECZEN, colțul străzii Șaş

recomandă cele mai renumite medicamente ale sale.

132 de ani cu bun renume!!

Hajdusági
Bajuszpedrő.

Pomadă de mustață DE HAJDUSÁG!

Mustața e frumoasă
dacă întrebuințați
pomada Hajduság.

cea mai bună pentru creșterea și potrivirea muste-
țelor, pregătită din materie neunsuroasă. Efectul
se vede foarte lute și cu siguranță. Scutit prin
lege. Un borcan 50 fil. Prin poștă se trimit numai
3 borcane cu 215 Cor. Pe lângă rambursă gratuit.

Mai mulți de o mie de medici renumiți re-
comandă și comandă pacienților lor
Balzamal reșesc
contra podagrei și a reumei,
recunoscut mai bun medicament de în-
treaga lume.

O sticlă 2 cor. In provincie 2 cor. 50 fil. 3 sticle 6 cor. 65 fil. pe
lângă rambursă gratuit. Medicament îngăduit de către ministrul de interne.

CREMA FAY.

O mare bucurie poate fi pentru dame, că am în-
ventat un medicament, unicul, ce nu-i stricăcios
pentru pielea feței.

Știind că toate alifiile de până acum pentru înfrunșarea feței sunt
stricăcioasă, după multă străduință mi-a succed, se inventez un medica-
ment nesticăcios. Nu conține mercuriu, prin urmare:

- Crema Fáy e unica nesticăcioasă contra pistruiilor, jubri-
ților și alte boale de piele.
- Crema Fáy dealătură ori ce beșicătură, peclugini și ori
ce pată.
- Crema Fáy face să dispară sbărciturile, fața pielii o face mai
fină și mai curată.
- Crema Fáy nu conține nici plumb nici mercurul, și astfel
nu e stricăcioasă.
- Crema Fáy nu conține materii unsuroase, e în formă de spumă,
cu miros plăcut și nu face să lucească fața.
- Crema Fáy se poate folosi și ziua, deoarece nu conține un-
soare și suplinește bine pudra.

Un borcan de CREMA FAY 1 cor. Săpunul Crema Fáy, regele să-
punurilor de toaletă: 1 cor.

Pudra Fáy întrebuințată cu crema cu tot redă feței o culoare
frumoasă, purpurie. O cutie 1 cor.

Pentru sulemenirea feței corespund trei culori, de-
schisă nrul 8, roșie nrul 12
și roșie închis nrul 18, deci la comanda rog să vă provocați la numerl.
Acestea alifii sunt atât de naturale, încât ori cine le poate întrebuința fără
se observa însă. — Uu borcan 4 cor.

Apă de pistrui. Cel mai bun medicament pentru delaturarea a
culoare curată, și nu-i stricăcios. Prețul unei sticle 1 cor. 20 fil. Săpun-
de fiară pentru aceasta apă 80 fileri.

Medicament pentru vopsirea părului în culori
blond,
brunet și negru. Efect la moment. O singură vopsire e îndeajuns, ca pă-
ră sau mustața o lună să aibă culoarea ce-o dorește. Nu înaprește pă-
rul. O sticlă cu medicament pentru ori și ce culoare 4 cor., ce
e de ajuns pe un an întreg.

Picturile Senega pentru piept. (Contra tusei și a
astmei.) — Iarna îndeosebi pe vremea, când e noros mulți sufar dn tusa, respinare nere-
gulară, astmă, nădușeală etc. Aceste boale îl istonesc pe om în un
grad, că de multeori abea poate să doarmă, asudă, are dureri de cap,
spate. De toate acestea se poate mântui ușor, dacă întrebuințează Pic-
turile Senega pentru piept. Prețul unei sticle 1 cor. 40 fil.

Blenorrhin este cel mai bun medicament pentru boale venerice
atât la bărbați cât și la femei. In o săptămână
deplină însănătoșare chiar și la morburile vechi. Mare discreție,
pe din afară cu inscripție »Coloniale«. Prețul unei sticle cu cele necesare
ce ajunge se vindece pe femeie sau bărbat, 3 cor. 50 fil.

Pilule Resanguin, unicul medicament în caz de neregularitate
periodică, la dureri ascunse și la răcelă
de acest soi. Inceată durerile, la moment redă sănătatea. — Un
borcan 2 coroane.

Picături indiane pentru dinți alui NAGY. Frecând
ginginele cu ele, du-
rerile de dinți provenite din ori ce cauză, încetează la moment. O sticlă
70 de fil.

FARMACIA

GROSZ NAGY FERENCZ DEBRECZEN.

Comandele pentru liferarea se face cu reintoarcerea poștei
în întreagă țara.

OPURI și BROȘURI

Se recomandă

FOI PERIODICE

a executa următoarele:

INVITĂRI

BILETE DE LOGODNA
după dorință și în culori

BILANȚURI

ANUNȚURI FUNEBRALE

• Tot felul de lucrări tipografice •

atingătoare de această branșă

PROGRAME

BILETE DE CUNUNIE
după dorință și în culori

ADRESE

BILETE DE ÎNTRARE

„TRIBUNA“

ARAD

Str. Deak Ferencz nr. 20

PREȚ-CURENTURI
în orice limbă

NOTE

STATUTE • LIBELE

CIRCULARE

• Diferite tipărituri pentru bănci •

CĂRȚI DE VISITĂ
diferite formate

MENU

PLICURI CU FIRMA

OBLIGAȚIUNI

Comandele primite să efectueze prompt și conștiincios.

CĂRȚI în COMISIUNI

Prețuri moderate!

EDITURĂ PROPRIE

Astma

suferinzii de respirație grea cari nu pot dormi și să se culce, căci se înădușe, cine nu poate să se urce pe scări sau muni, căci le stă respirația, cari sufăr de bătăi de inimă, abea putând suferi căldura, pentru aceia adevărată mântuire vine dela praful Astma pregătit de dr. Némethy. La comandă se recere și etatea.

Un borcan 5 cor. La boale învechite, borcan dublu 9 cor.

Se poate căpăta numai în farmacia

Balla Sándor

Hódmezővásárhely.

Dulapuri de gheață

pentru
restauratori, măce-
lari și particulari

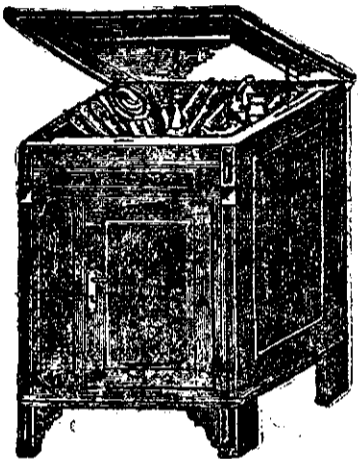
cu o întocmire practică și în ediție de gust, se poate procura cu prețuri moderate.

==== Cataloguri gratuit. ====

Fabrica de dulapuri de
gheață a lui

WIESEL ADOLF

Budapest, VI., Váci-körút 47.

Distruge cu totul fără durere bătăturile și negcii preparatul așa numit

SALICYL — TYUKSZEMIRTÓ — alui VASVÁRY.

Bătăturile cele mai vechi și mai îndărătnice le face să dispară în 4—5 zile.

Prețul unei sticle 70 fileri.

Se capătă numai în farmacia lui

Vasváry Elemér în Hódmező-Vásárhely.

Când se comandă, Vă rugăm să vă provocați la „Tribuna“.

Impedecă în timpul cel mai scurt căderea părului; după câteva fricțiuni pe pelea capului dispăre de tot mătreața prin

Elixirul de păr

alui VASVÁRY.

Are parfum plăcut! Răcorește pelea capului.

Prețul unei sticle cor. 1.50.

TELEFON Nr. 87.

Schaefer Richard Géza

lăcătuș de edificii, canale și apaducte

Arad, Strada Batthyányi Nro. 17.

Pregătește din fier bine bătut: grilaje la fluviu,
— — trepte, balcoane, și pentru bănci. — —

Primește spre efectuare ori-ce forme de fer, acoperișuri și rame de ferestri, întărind prin fer ferestri și uși. Construcție de apaducte, esitoare fără miros, pisoare, lavortoare, scăzi în orice formă și mărime. Aduce și face fântâni cu tragere spre orice scop. Atelier expert. Mare magazin de — — — tuburi de piatră smălțuită. — — —

TELEFON Nr. 87.

Unica farbă orientală de păr

nesticăcioasă în culoare

blondă, neagră și brunetă.

Unica alișie de farbă pentru păr nesticăcioasă, ne întrecută, pregătită din substanțe naturale de plante, care dă părului o culoare naturală și nimeni nu poate presupune, că părul e fărbit. Mii și mii de succese dovedite. — Alișie de un efect admirabil de Arabie. Folosința-i este ușoară.

O sticlă pentru bărbați 6 cor.

O „ „ dame 10 „

Se atilă în orice culoare după plac. La fiecare sticlă se alătură un avis de folosință. Părul astfel colorat se poate spăia și cu leșie fără să-și peardă culoarea.

==== **POTESTAS.** ====

Ecstras de urzică. Garantat pe cale legală Nr. 15688. Faceți încercare numai cu o sticlă și vă veți convinge că are un efect neîntrecut, nu vor mai fi slăbiciuni de forță visilă, răceală, gută, reumă ș. a. alină imediat ori ce durere. — Prețul unei sticle 2.40 cor., 3 sticle porto franco 7.20 cor.

La comande să ve provocați la ziarul „Tribuna“.

Deposit general:

Drogheria „Rákóczi“

Budapest, VIII., József-körút 32. Tr

Cimbale

cu aparat intern de oțel, cu ton fermecător de frumos, cu ajustament plăcut liferează pe lângă rate și cu bani gata

fabrica de instrumente muzicale

la
VARGA ARPAD

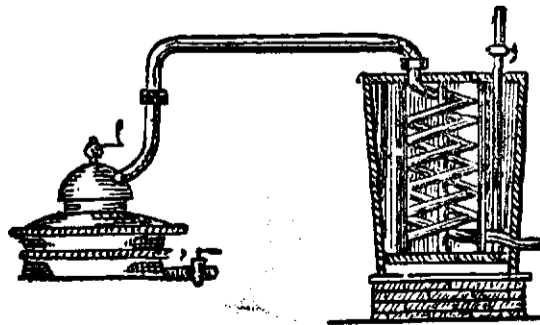
==== **MAKÓ** ====

(Lădița de postă nr. 31)

Preț curent mare și ilustrat se trimite gratis și franco.

Recomand tuturor fierbătorilor de rachiu și de spirt
căldările

mele cele mai nouă și de construcția cea mai nouă, brevetate, făcute după sistem propriu. Prețuri solide și fixe.

Afară de căldările de fier rachiu pregătesc în atelierul meu injectoare practice, de sistem propriu, contra peronosperii. Țin totdeauna în magazinul meu cantitate mai mare de injectoare, ca să pot satisface momentan comande mai mari. Afară de aceea am în magazin tot felul de vase de casă de aramă, pregătite de mine, cu prețul cel mai culant. Trimet franco prețuri curente ilustritate.

MILAN T. IOVANOVIĆI, căldărar
UJVIDEK, strada Lázár nr. 14.

Eu am fost urâtă!

O fată română de tot frumoasă povestește, care altcum avea o înfășurare plăcută, numai pielea feței îi era necurată, plină de spuzături, bureți, pete de ficat, buburuze, cea ce era așa de respingător, încât se simțea nefericită.

A făcut probe cu tot felul de leacuri de înfrumusețare; e drept, că petele, bureții deveniră întrucâtva mai palizi, dar n'au trecut de tot și pe lângă acea a și plătit amarnic probele aceste, pentru că fața îi devenise gălburie, începuseră a o dorea dinții și capul, urechile îi sunau și i s'au ivit alte multe năcazuri. Se înțelege de sine, că a încetat cu probele, dar atunci i s'au ivit de nou trate necurătenile feței, încât ea a fost acolo unde a început.

Era aproape să dispareze. Însă ce vrea bunul Dumnezeu, în cale se întâlnește cu o fată de tot frumoasă, care îi grăi; și a recunoscut-o, că e prietină veche de a ei, pe care n'a văzut-o, de trei ani, dar pentru că n'a cunoscut-o, pentru că atunci era cu mult mai urâtă decât ea.

Cași cum i-ar fi căzut o peatră de pe inimă. Deloc începu a o întreba, ea prin ce a devenit atât de frumoasă ca roză la față.

Prietena i-a răspuns: „Draga mea, am încercat de toate, dar pentru-aceia coloarea frumoasă a feței am să o mulțimesc numai **CREMEI IBOLYKA (viorea)** alui **BALLA**. Am văzut între anunțuri atât de des crema aceasta deosebit de odorată, fără unsoare și pe deplin fără stricăciune, încât am încercat, dar mi-am propus, că dacă acesta nu-mi va folosi, nu voi mai încerca nimica. Și eată, ce efect! Și tu vei fi așa, dacă o vei folosi-o timp mai îndelungat“.

Și-a și comandat deloc 4 borcane de **Cremă viorea** veritabilă a lui Balla, 2 sticle de apă viorea veritab. și 2 buc. de săpun viorea alui Balla.

Deja după câteva zile a observat o îmbunătățire, petele uricioase deveniră mai palide, se răriră, și după o folosință de mai multe săptămâni au dispărut; devenisă atât de frumoasă, încât acum o poate spune cu drept: „Eu am fost urâtă!“ Ea de atunci recomandă cu toată căldura crema aceasta prietinelor dânsiei, dacă ceva necurățenie li urăște fața și dacă vor, să aibă coloare vie de tot frumoasă și să o păstreze pentru tot de-a-una.

De folosit sunt: Crema veritabilă Viorea alui Balla, apă de spălat Viorea alui Balla, pudra de dame Viorea alui Balla, prețul fiecăreia este câte 1 coroană. Prețul săpunului Viorea a lui Balla e 60 fl. De vândut împreună cu avizul de folosință exclusiv numai în farmacia lui **Balla Sándor** în **H-M-Vásárhely**, Kossuth-tér 3 și nicăiri într'alt loc

Șă băgăm seamă la numele „Viorea“ (Ibolyka) care este scutit de lege.

Pe lângă trimiterea anticipativă a sumei de 3 cor. 60 fl. se trimite franco 1 borcan de Cremă, 1 sticlă mare de apă de spălat, 1 bucată de săpun.

In atențiunea celor cari zidesc!

Aduc la cunoștința celor interesați, că în ferma mea de zidit din **Radnai-ut 22** (telefon 393) și în cancelaria mea de arhitectură (telefon și pentru comitat 264) se pot procura și căpata

TIGLE (Căramizi)

calitatea cea mai bună arse în cuptorul meu de curând zidit, tot așa **treiste** pentru tovine în ori ce calitate. Primesc zidiri de ori ce soi, — planuri și esecutarea lor pe lângă prețurile cele mai moderate. Schițe fac gratuit.

Cu stimă;

Probszt Mihály

zidar și fabricant de țigle. Arad, Str. Ferdinand Nr. 1-a.

Nou! INDUSTRIA MAGHIARĂ! Nou!

Succesul universal al unei invenții maghiare!

Descoperirea lui LUGOSI FERENC

A cutreerat deja lumea întreagă și o folosesc cei mai renumiți proprietari de vii

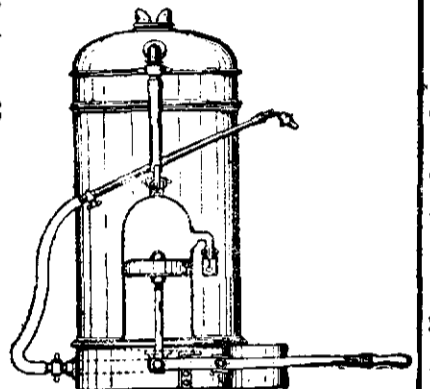
Stropitoarea de vii

fiindcă e cea mai bună, cea mai perfectă din timpul prezent și se economisește mult timp și materie, nu se strică, garanție pe 5 ani.

Singurul fabricant:

Lugosi Ferenc în Czepléd.

Cele mai bune stropitoare de vii ale prezentului.

Negustorilor prețuri reduce.

Nou! Catalog de prețuri gratuit și porto franco. Nou!

Cel mai bogat magazin pe câmpie pentru instrumente muzicale e a lui

BRAUN IÁNOS

pregătitor de instrumente muzicale

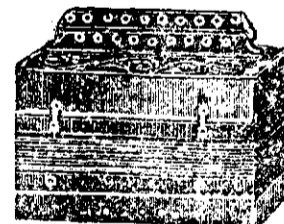
SZEGED, Strada Kárász nr. 7.

Unde se pot căpata pe lângă prețurile cele mai moderate cele mai bune **violine, celo, gurdune, braci** (violina secund) și **strune** și mai departe **clarinete, harmonice**.

Reparări se efectuează artistic și în modul cel mai grabnic posibil.

Trimitem gratuit cataloage ilustrate în limba maghiară și germană.

Oficina de dregere și magazinul cel mai vechiu de bicicletă și mașini de cusut.

Hammer Vilmos mechanist

ARAD,
Piața Szabadság
nr. 7.

Asortiment bogat de
mașini de cusut **SINGER** și **MINERVA**.

Unicul magazin de
renumitele mașini de cusut

PF A F F.

Cel mai ieftin mijloc de cumpărare de articoli pentru bicicletă și mașini de cusut.

In magazin se află
mare assortiment de
gramophone și plăci.

Condiții de solvire foarte avantajoase.

▲ MARE ▲
▲ OFICINĂ ▲
▲ DE ▲
▲ DREGERE. ▲

